

> РУЖ у Еўропу >

№10(10) снежань 2011г.

СТРУКТУРЫ ЕС

МІЖНАРОДНЫ ВАЛЮТНЫ ФОНД

Міжнародны валютны фонд (МВФ) быў створаны ў канцы Другой сусветнай вайны ў выніку высілкаў, накіраваных на будаўніцтва новай, больш стабільнай міжнароднай эканамічнай сістэмы і дзеля пазбягання памылак папярэдніх дзесяцігоддзяў. На працягу 60 гадоў ён працягвае змяняцца і перабудоўвацца. З часу свайго стварэння ён фармаваўся гісторыяй, і на ім адбіваліся эканамічныя і палітычныя ідэі часу.

Хоць МВФ з'яўляецца спецыялізаванай установай Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і ўдзельнічае ў працы Эканамічнай і Сацыяльнай Рады ААН, ён дзейнічае незалежна і мае ўласны статут, структуру кіравання і фінансы.

Заснаваны на Брэтан-вудскай канферэнцыі ў 1944 г. Міжнародны валютны фонд:

- садзейнічае міжнароднаму супрацоўніцтву ў грашова-кредытнай сферы;
- спрыяе стабільнасці валютных курсаў і рэгулюе нормы і кіраванне ў валютнай сферы;
- садзейнічае стварэнню шматбаковай сістэмы разлікаў і ўхіленню валютных абмежаванняў;
- дапамагае сваім чальцам ухіляць дыспарорцыі аплатнага балансу за кошт часовага падавання фінансавых сродкаў.

МВФ мае паўнамоцтвы на стварэнне і выдачу сваім чальцам міжнародных фінансавых рэзерваў у форме "Адмысловых правоў запазычання (АПЗ)". Фінансавыя рэсурсы Фонду фармуюцца галоўным чынам за кошт падпіскі ("квот") яго дзяржаў-чальцоў. Квоты вызначаюцца па формуле, зыходзячы з адносных памераў эканомікі дзяржаў-чальцоў.

Асноўная фінансавая роля МВФ складаецца ў выдачы кароткатэрміновых крэдытаў чальцам, якія выпрабавуюць цяжкасці з аплатным балансам. Чальцы, якія запазычаюць сродкі ў Фонду, у сваю чаргу, згаджаюцца ажыццяўляць палітычныя рэформы ў мэтах ухілення чыннікаў, што выклікалі такія цяжкасці. Памеры запазычанняў у МВФ абмяжоўваюцца прапарцыйна квотам. Фонд таксама выдае дапамогу на палёгкавых умовах краінам-чальцам з нізкім узроўнем прыбыткаў.

Кіроўны орган - Рада кіраўнікоў, у якім прадстаўлены ўсе краіны-чальцы, - збіраецца штогод. Паўсядзённай працай кіруе Выканаўчая рада ў складзе 24 чальцоў. Міжнародны валютна-

фінансавы камітэт, 24 чальцы якога ўваходзяць у Раду кіраўнікоў, кансультуе Раду па пытаннях, якія ўваходзяць у яго кампетэнцыю.

МВФ і Сусветны банк - у чым адрозненне?

МВФ і Сусветны банк былі задуманы на Брэтан-вудскай канферэнцыі ў ліпені 1944 г. як арганізацыі, закліканыя ўмацоўваць міжнароднае эканамічнае супрацоўніцтва і садзейнічаць стварэнню больш стабільнай і квітнеючай сусветнай эканомікі. Гэтыя мэты застаюцца галоўнымі для абедзвюх арганізацый, але іх задачы і функцыі адрозніваюцца, і ў абодвух выпадках іх праца фармуецца з улікам новых эканамічных тэндэнцый і праблем.

МВФ садзейнічае развіццю міжнароднага валютнага супрацоўніцтва і дае рэкамендацыі па пытаннях эканамічнай палітыкі, часавыя крэдыты і тэхнічную дапамогу, з тым каб дапамагчы краінам ва ўсталяванні і падтрыманні фінансавай стабільнасці і вонкавай жыццяздольнасці, у пабудове і падтрыманні моцнай эканомікі. Крэдыты Фонду выдаюцца ў падтрымку праграм эканамічнай палітыкі, закліканых вырашыць праблемы аплатнага балансу, - гэта значыць у тых выпадках, калі нельга атрымаць дастатковае фінансаванне на прымальных умовах для пакрыцця чыстых міжнародных плацяжоў. У сваёй працы з краінамі з нізкім прыбыткам МВФ надае асноўную ўвагу таму, як макраэканамічная і фінансавая палітыка можа спрыяць дасягненню галоўнай мэты скарачэння бядноты. Прафесійнымі супрацоўнікамі МВФ з'яўляюцца пераважна эканамісты.

Сусветны банк спрыяе доўгатэрміноваму эканамічнаму развіццю і скарачэнню бядноты, выдаючы тэхнічную і фінансавую падтрымку, у тым ліку з тым каб дапамагчы краінам рэфармаваць вызначаныя сектары ці ажыццявіць пэўныя праекты, напрыклад, такія як будаўніцтва школ і аб'ектаў аховы здароўя, вода-і-энергазабеспячэнне, барацьба з захворваннямі, ахова навакольнага асяроддзя. Садзейнічанне Сусветнага банка, як правіла, носіць доўгатэрміновы характар і фінансуецца як за кошт унёскаў дзяржаў-чальцоў, так і пасродкам выпуску аблігацый.

Абедзве арганізацыі праводзяць сумесныя нарады два разы на год.

ІРЛАНДСКАЯ РЭСПУБЛІКА

Ірландыя - дэмакратычная прававая дзяржава з рэспубліканскай формай кіравання (парламенцкая рэспубліка), у якой дзейнічае Канстытуцыя, прынятая ў 1937 г.

Адміністрацыйна краіна падзяляецца на 26 графстваў. Вышэйшы орган заканадаўчай улады - парламент, які складаецца з дзвюх палат: палаты абшчын (дойл) і сенату (шенад). Вышэйшы орган выканаўчай улады - урад, які ўзначальваецца прэм'ер-міністрам (складаецца з 16 дэпартаментуў, што ўзначальваюцца міністрамі). Кітаўнік дзяржавы - прэзідэнт.

Прэзідэнт абіраецца ўсеагульным і прамым галасаваннем тэрмінам на 7 гадоў з магчымасцю пераабрання. Дойл складаецца з 166 чальцоў, абіраных усеагульным галасаваннем у адпаведнасці з сістэмай прапарцыйнага прадстаўніцтва. Выбары праводзяцца раз у 5 гадоў. Сенат таксама абнаўляецца раз у 5 гадоў і складаецца з 60 чальцоў. 11 з іх прызначаюцца прэм'ер-міністрам, 6 - найбуйнымі ўніверсітэтамі краіны, 43 абіраюцца прафесійнымі "калегіямі" з ліку адмыслоўцаў у вобласці кіравання, бізнэсу, сельскай гаспадаркі, прадстаўнікоў працоўных і іншых прафесій.

Апошнія 20 гадоў ва ўладзе знаходзіцца кааліцыйны ўрад.

Палітычныя партыі: Фіяна файл - заснавана ў 1926, Фіне гал - у 1933, Лейбарысцкая партыя - у 1912, Працоўная партыя - 1969, Партыя "зялёных", Прагрэсіўныя дэмакраты, Сацыялістычная партыя, Шын фейн.

Вядучая арганізацыя дзелавых кругоў - Ірландская канфедэрацыя бізнэсмэнаў і працадаўцаў.

Сярод іншых грамадскіх арганізацый вылучаюцца прафзвязы, якіх у краіне налічваецца каля 50. Яны аб'ядноўваюць больш паловы занятых на вытворчасці. Нацыянальным каардынатарам для большасці з іх з'яўляецца Ірландскі кангрэс трэд-юніёнаў.

Вонкавая палітыка накіравана на дасягненне мірнага і дружалюбнага супрацоўніцтва паміж

краінамі. Афіцыйна краіна праводзіць палітыку нейтралітэту і няўдзелу ў ваенных блоках. Разам з тым у шматлікіх важных міжнародных пытаннях Ірландыя арыентуецца на ЗША і Вялікабрытанію. Адмысловую цікавасць краіна выяўляе да праблемы Паўночнай Ірландыі, выступаючы за яе мірнае рашэнне і маючы ролю пасярэдніка паміж часткай паўночнаірландскіх палітычных сіл і ўрадам Вялікабрытаніі.

У рамках ААН краіна імкнецца падтрымліваць міжнародныя высілкі ў такіх абласцях, як раззбраенне, захаванне міру, правы чалавека, развіццё эканомікі і культуры. Двойчы яна была прадстаўлена ў Радзе Бяспекі, з 1958 бярэ ўдзел у міратворчых аперацыях ААН.

З'яўляючыся чальцом ЕС, падпісала Маастрыхтскія дамовы 1992 г. Такім чынам, Ірландыя прымае паўнаўдасны ўдзел у фармуляванні і ажыццяўленні вонкавай палітыкі ЕС, аказвае дапамогу краінам у стадыі развіцця.

З'яўляючыся чальцом шэрагу міжнародных арганізацый, яна задзейнічана ў шматлікіх праграмах развіцця і ў наш час аддае на гэтыя мэты каля 0,3% ВУП.

Ірландыя падтрымлівае адносіны з 102 дзяржавамі свету, у 40 з іх мае пасольствы.

Рэгулярныя ўзброеныя сілы, якія ўключаюць сухапутныя войскі, ВМФ і ВПС, налічваюць 12 750 чал. Існуюць таксама рэзервовыя войскі колькасцю 16 200 чал. Прызыўны ўзрост - 17-49 гадоў. Служба - добраахвотная. У 2002 налічвалася каля 1,014 млн. мужчын, прыдатных да ваеннай службы. Выдаткі на ўзброеныя сілы ў 2001 складалі 700 млн. дал. і не перавышалі 1% ад ВУП.

На службе нацыянальных паліцэйскіх сіл (Гарда Шыёхана, заснавана ў 1922) знаходзіцца мужчыны і жанчыны (11,7 тыс. чал.). Камісар прызначаецца ўрадам і падпарадкоўваецца міністру юстыцыі. За выключэннем некаторых адмысловых падраздзяленняў, паліцыя не ўзброена.

ФРАНЦЫЯ ПЕРАДАЛА ПАНАМЕ НАР'ЕГУ

На радзіме яго чакае турма за забойства палітычных апанентаў.

Былы лідар Панама Мануэль Нар'ега быў адпраўлены з Францыі на радзіму пасля таго, як медыкі вырашылі, што стан яго здароўя дазваляе правесці экстрадыцыю. Па рашэнні панамскіх уладаў, Нар'ега павінен адбыць 23 гады турэмнага зняволення за забойства палітычных апанентаў. Нар'ега, які быў адхілены ад улады

ў выніку ўварвання Злучаных Штатаў у Панаму 20 гадоў таму, правёў у турмах ЗША і Францыі больш за 20 гадоў. У амерыканскай турме ён сядзеў 17 гадоў па абвінавачваннях у наркагандлі. Пасля гэтага яго выдалі Францыі, дзе ён быў прызнаны вінаватым у адмыванні грошай. Па словах яго адвакатаў, ён хоча вярнуцца на радзіму. Міністр замежных спраў Панама Раберта Энрыкес заявіў, што ўрад забяспечыць бяспеку Нар'егі.

ІРЛАНДЫЯ І ІРЛАНДЦЫ

Ірландыяй сканчаецца Еўропа. Далей – інструмант, арфа. Зараз да ірландскіх танцаў Атлантычны акіян. Кожны дзень ідзе дождж. Надвор'е ў Ірландыі настолькі зменлівае, што наогул цяжка сказаць, якое яно. Тут кажуць: "У нас няма надвор'я. У нас ёсць клімат". Які, дарэчы сказаць, унікальны. Абавязаны гэтым ірландцы цёплай плыні Гальфстрыму, і халоднаму паветру з Арктыкі.

На поўдні выспы сярэдняя тэмпература ўзімку – плюс дванаццаць градусаў, улетку – шаснаццаць. Такая вось у іх выспа Вечнай вясны.

Рыбная лоўля ў Ірландыі – гэта найгалоўнейшая галіна эканомікі. А яшчэ гэта любімы адпачынак, спорт і пэўны від турызму. Ангельцы, напрыклад, адмыслова прыязджаюць у Ірландыю, каб палавіць рыбу.

У Ірландыі рамяство вельмі часта перадаецца ў сям'і з пакалення ў пакаленне, ад бацькі да сына, а то і да дачкі. Мы пазнаёміліся з сям'ёй, дзе тры пакаленні: дзед, яго сын, а пазней і яго ўнучка Джудзіт усё жыццё разводзілі чыстакроўных ірландскіх коней. Джудзіт, колькі сябе памятае, заўсёды была "пры конях" і зараз ведае пра іх усё. Джудзіт працуе кансультантам у акцыянерным таварыстве, якое ўкладае капітал у знакамітых ва ўсім свеце ірландскіх скакуноў. Ubачыўшы ўтульныя катэджы, мы спачатку вырашылі, што ў іх жывуць супрацоўнікі фірмы. Але, так сталася, там (у катэджах няма хіба што тэлефонаў) пражывае сем жарабцоў! Шматразовыя чэмпіёны самых прэстыжных выперадкаў, зараз коні займаюцца вытворчасцю нашчадства. За паўгода кожны жарабец пакрывае 120 кабыл. Уладальнік кабылы плаціць за гэта 50 тысячаў даляраў. Больш паловы акцый таварыства прыналежаць дзяржаве, астатнія, прыватным асобам. Так што можна купіць акцыі і атрымліваць прыбытак такім вось незвычайным спосабам.

Калі вы падарожнічаеце па Ірландыі, то, куды б вы ні патрапілі, вы ніколі не апынецеся ўдалечыні ад царквы ці паба. "Паблік хаўс", грамадская ўстанова па-ангельску, скарочана "паб". Паб – гэта не проста месца, дзе можна пасядзець з сябрамі і выпіць піва ці чаго-небудзь мацнейшага. Паб – гэта лад жыцця. Прытым, што ірландцы неверагодна таварыскія, яны рэдка ходзяць у госці.

У Ірландыі гэта нават неяк не прынята. Навошта, калі ёсць паб? Цёплай кампаніі ён цалкам можа замяніць утульную гасціную. Ну, а калі ў пабе гучыць запальная ірландская мелодыя, рэдкі наведвальнік можа ўседзець на месцы! Ірландцы наогул вельмі музычны народ. Нават на дзяржаўным гербе ў іх музычны

прылучыўся ўвесь свет. Грандыёзны поспех танцавальнага шоў "Рыверданс" паказаў, што ў ірландскага нацыянальнага танца "айрш-стэп" насамрэч велізарная колькасць прыхільнікаў. "Айрш-стэп" – гэта зборная назва некалькіх танцаў, якія выконваюць са мноствам варыяцый. Мабыць, сёння не знайсці чалавека, які б не чуў ірландскай музыкі. Ужо шмат гадоў свет перажывае свайго роду кельцкі "бум". Кельты засялілі Ірландыю ў 4 веку да нашай эры. І сёння людзей цікавіць усё, злучанае са старажытнымі кельтамі.

У шматлікіх краінах адзначаюць нацыянальныя святы Ірландыі: Дзень Святога Патрыка, кельцкі Новы Год.

Ірландцы маюць слабасць да рэкордаў і ўсяго "самага-самага". Не выпадкова менавіта ў іх нарадзілася ідэя кнігі рэкордаў, кнігі Гінэса.

Іншая выбітнасць з разраду "самага-самага", найстарэйшая публічная бібліятэка Ірландыі. Тут захоўваецца ўнікальны збор з 25 тысяч старадаўніх кніг. Кніжныя рарытэты стаяць на паліцах не ў алфавітным парадку і не па тэмах, а па памерах, паколькі трапляюцца фаліянты "выбітныя" ў літаральным сэнсе, так што іх даводзіцца захоўваць асобна ў адмысловых нішах.

Ірландцы аддаюць перавагу жыць ва ўласнай хаце з участкам, хай нават памерам з насоўку. Многія ірландцы маюць дзве хаты, у горадзе і ў вёсцы. У гарадах, галоўным чынам, двухпавярховыя дамы. Іх насельнікі цалкам сур'ёзна запэўніваюць, што не могуць жыць вышэй другога паверху, галава, маўляў, кружыцца.

Ну, а хтосьці жыве ў сапраўдным сярэднявечным замку. Праўда, замкаўласнікаў становіцца ўсё менш. Радавыя гнёзды вельмі дорага ўтрымоўваць, а самае галоўнае, цяжка апальваць.

Дублін – сталіца Ірландыі, дзе 16 чэрвеня 1904 г. адбываецца дзеянне рамана знакамітага ірландскага пісьменніка Джэймса Джойса "Уліс". Гэты раман характэрны тым, што амаль усе пра яго чулі, але мала хто чытаў. Усё дзеянне твора зводзіцца да таго, што ягоны герой Леапольд Блум перасоўваецца па Дубліне з адной піцейнай установы ў іншаю, вось і ўся "адысея". Ужо 46 гадоў 16 чэрвеня дублінцы святкуюць "Блумсдэй", Дзень Блума. Паэты, пісьменнікі, артысты, перапранутыя героямі рамана, дэкламуюць урыўкі з "Уліса" і разам з натоўпам гараджан і турыстаў падарожнічаюць па Дубліне, паўтараючы шлях Леапольда Блума.

Клуб Вандроўнікаў

ЛАТВІЯ АДКРЫЕ СВАЕ МЕЖЫ ДЛЯ БЕЛАРУСАЎ

1 снежня ў Віцебску дыпляматы Беларусі і Латвіі абмяняліся пісьмовымі паведамленнямі аб выкананні ўнутрыдзяржаўных працэдур, неабходных для пачатку бязьвізавых паездак грамадзянаў абедзвюх краінаў, якія жывуць у памежнай зоне.

Пра гэта паведаміў на брыфінгу прэсавы сакратар МЗС Беларусі Андрэй Савіных.

Паводле яго слоў, гэта працэдура дазволіць ужо сёння пачаць фармаваньні сьпісаў мясцовых жыхароў. А першыя дазволы на спрощанае перасячэньне мяжы будуць выдавацца ў Віцебску і Даўгаўпілсе ад 1 лютага 2012 году.

Раней Беларусь дэкларавала, што падобныя пагадненьні яна хацела б мець зь Літвой і Польшчай. Сёння спадар Савіных, выказаў упэўненасьць, што дамова зь Літвой будзе рэалізаваная "ў агляднай будучыні".

Што тычыцца Польшчы, то два тыдні таму амбасадар гэтай краіны ў Беларусі **Лешак Шарэпка** на прэсавай канфэрэнцыі заявіў, што яго краіна завяршыла працэс ратыфікацыі адпаведнага пагадненьня яшчэ ў верасьні 2010 году і з таго часу чакае адказу ад афіцыйнага Менску.

svaboda.org

МВФ СЁЛЕТА НЕ БУДЗЕ ПРАВODЗІЦЬ ПЕРАМОВАЎ

Міжнародны валютны фонд не плануе да канца гэтага года перамоў пра выдачу Беларусі новай пазыкі, паколькі беларускія ўлады не прадэманстравалі цвёрдасць сваіх намераў у правядзеньні рэформаў, сказала старшыня прадстаўніцтва фонду ў Мінску **Наталля Калядзіна**.

Мінск раней заяўляў, што чакае пачатку перамоваў з МВФ пра новую праграму крэдытаваньня ў першай палове снежня.

«Мы не плануем перамоў па новай праграме МВФ сёлета.

Хоць улады распачалі некаторыя меры эканамічнай палітыкі, якія могуць садзейнічаць дасягненьню макраэканамічнай стабільнасці, мы не бачым дастатковых сведчанняў цвёрдасці намераў улад, у тым ліку, і на самым высокім узроўні, па забеспячэньні стабільнасці і правядзеньні рэформаў», – сказала Калядзіна.

«Супрацоўнікі МВФ працягнуць працу з уладамі па пытаньнях эканамічнай палітыкі з мэтай аднаўленьня стабільнасці, устойлівага эканамічнага росту і росквіту», – дадала яна.

Паводле БелТАН

АБУРАНЫ ЗАКРЫЦЬЦЁМ ПРАДСТАЎНІЦТВА ФОНДУ

«Урад ФРГ абураны тым фактам, што фонд Фрыдрых Эбэрта вымушаны спыніць сваю працу ў Менску», – заявіў дзяржаўны міністар МЗС Нямецчыны, намесьнік міністра замежных спраў Вэрнэр Хоер. Паводле яго слоў, гэта рашэньне беларускіх уладаў – «чарговы крок у бок самаізаляцыі».

Хоер зазначыў, што прадстаўніцтва фонду ў краіне робіць важны ўнёсак у разьвіцьцё ўзаемадзеяньня грамадзянскай супольнасьці Беларусі і Нямецчыны. Разам з тым ён запэўніў, што Нямецчына «працягне пашыраць супрацоўніцтва зь беларускім грамадзтвам».

Намесьнік міністра паведаміў, што 1 снежня ў МЗС ФРГ быў запрошаны пасол Беларусі **Андрэй Гіро**. У гутарцы зь ім прадстаўнікі нямецкага ўраду сказалі, што закрыцьцё прадстаўніцтва фонду Эбэрта «яшчэ больш ускладніць нармалізацыю адносінаў Беларусі і ЭЗ».

Раней прэс-сакратар МЗС Беларусі **Андрэй Савіных** заявіў, што рашэньне аб закрыцьці прадстаўніцтва фонду Эбэрта прынята ў сувязі з тым, што яго дзейнасьць «ня ў поўнай ступені адпавядае крытэрыям канструктыўнага ўзаемадзеяньня з organami дзяржаўнага кіраваньня Беларусі».

«Трэба таксама прызнаць, – дадаў ён, – што на гэтае рашэньне паўплывала рэзкая радыкалізацыя пазыцыі Нямецчыны адносна Беларусі, адказнасьць за якую цалкам і поўнасьцю ляжыць на нямецкім баку».

Фонд імя Фрыдрых Эбэрта зьяўляецца адным з найбуйнейшых некамерцыйных фондаў Нямецчыны, блізкіх да Сацыял-дэмакратычнай партыі. Ён быў заснаваны ў 1925 годзе і названы ў гонар першага ў гісторыі Нямецчыны дэмакратычна абранага кіраўніка дзяржавы. Прадстаўніцтва фонду працуюць больш як у 100 краінах.

Беларускае прадстаўніцтва было адкрыта ў Менску ў 1997 годзе. Яно займалася падтрыманьнем кантактаў зь дзяржаўнымі ўстановамі, няўрадавымі арганізацыямі, вядомымі палітычнымі і грамадзкімі дзеячамі. Так, напрыклад, адным з праектаў прадстаўніцтва была арганізацыя ў Менску дыспутаў памяці Ёханэса Раў з удзелам вядучых нямецкіх палітыкаў.

У 2006 і 2008 гадах у прадстаўніцтва фонду ўжо узніклі праблемы – яно было пазбаўлена дазволу на ажыцьцяўленьне дзейнасьці ў Беларусі, але тады гэта пытаньне ўдалося ўрэгуляваць.

АЙРЫШ ВНУ (АДУКАЦЫЯ Ў ІРЛАНДЫІ)

Калі вы пройдзецеся па вуліцах Дубліна, то ў вас напэўна ўзнікае адчуванне, што пераважная большасць яго жыхароў – студэнты. Хутчэй за ўсё, так яно і ёсць.

Інвестыцыі ў адукацыю – адзін з фактараў бурнага развіцця ірландскай эканомікі. Па тэмпах развіцця эканомікі Ірландыя займае другое месца ў Еўропе пасля Вялікабрытаніі. А яшчэ гэта маленькая краіна значна апырэдзіла іншыя ў вобласці кампутарных тэхналогій. Менавіта тут знаходзяцца найбуйныя еўрапейскія офісы такіх монстраў як IBM, Oracle, Microsoft, Intel і інш.

Іншая істотная якасць ірландскіх вну – кошт навучання. Год вучобы ў тутэйшым каледжы ці ўніверсітэце абыходзіцца ў сярэднім у \$8-10 тыс., тады як у Вялікабрытаніі прыйдзеца заплаціць прынамсі на 20-30% больш.

У адрозненні ад Вялікабрытаніі ці ЗША, працэдура паступлення ў ірландскія вну максімальна простая: досыць копіі вашага атэстата, запэўненай і перакладзенай на ангельскую мову. Калі ў вас шмат троек, можаце не разлічваць на паступленне. Вялікім плюсам для ірландскага вну будзе ваш залаты ці срэбны медаль. А яшчэ вынікі тэсту TOEFL – сама меней 550 балаў.

Нарэшце, немалаважна і тое, што ў Ірландыі спрыяльны візавай рэжым.

Сістэма адукацыі ў Ірландыі трохузроўневая: пачатковая школа, якую дзеці звычайна сканчаюць у 12 гадоў; сярэдняя школа; і, нарэшце, у 17-18 гадоў можна пераходзіць да трэцяга ўзроўня – адмысловай ці вышэйшай адукацыі. Усе ўніверсітэты, тэхнічныя інстытуты, тэхналагічныя і педагагічныя каледжы – установы дзяржаўныя, аднак ёсць і так званыя незалежныя каледжы.

У Ірландыі вучацца тры-чатыры гады, каб атрымаць ступень бакалаўра, і яшчэ год-два на ступень магістра. На пытанне, што можна вывучаць у Ірландыі, звычайна даюць лаканічны адказ: усё.

Універсітэты (іх у Ірландыі шэсць) моцныя сваёй навуковай і даследчай базай. Самы знакаміты – Trinity College. Яму больш за 400 гадоў. Trinity College – самае буйнае вну Ірландыі, тут вучыцца каля 12000 чалавек, прычым 8-10% – замежнікі. Большасць з іх абралі медыцынскі факультэт. Найменшым попытам карыстаецца факультэт навук.

Trinity College знакаміты сваімі выпускнікамі: яго сканчалі Джонатан Свіфт, Оскар Уайльд, Сэмюэл Беккет, Брэм Стокер ...

На даследаваннях тут эканоміць не прынята. Як і ў любым прэстыжным універсітэце, у Trinity ёсць Дэпартамент інавацыйнага сэрвісу. Яго працу фінансуюць да 80 міжнародных кампаній, галоўным чынам са сферы інфармацыйнага і тэлекамунацыйнага бізнэсу. Студэнтаў ахвотна прыцягваюць да гэтых прац.

На выкладчыках у Trinity College таксама не эканомяць. Прафесар атрымлівае ў год каля 60 тысяч ірландскіх фунтаў (прыкладна \$78 тыс.). Гэта не раскоша, але цалкам высокааплата праца для Ірландыі.

У адрозненне ад універсітэтаў, прафесійныя інстытуты і каледжы менш увагі надаюць навуковым даследаванням, затое цалкам засяроджаны на практыцы і пэўных запатрабаваннях рынка.

У Ірландыі самая вялікая стартавая зарплата ў адмыслоўцаў у кампутарнай вобласці. Яна складае прыкладна \$26 тыс. у год, а часам і больш. Выпускнікі іншых факультэтаў спачатку атрымліваюць менш – \$17-20 тыс. Дасведчаныя адмыслоўцы зарабляюць ад \$26 тыс. да \$85 тыс. у год.

Пражыванне ў Дубліне каштуе нятанна, на жыллё трэба выдаткаваць больш \$5000 у год. Звычайна студэнтам прапануюць на выбар тры варыянты пражывання – у сям'і, на кампусе ці арэнду кватэры. Першакурснікі звычайна жывуць у сем'ях.

Дарэчы, пражыванне ў сям'і абыходзіцца танней, усяго (90 ірландскіх фунтаў у тыдзень (каля \$117)). Вашай волі нікто не абмяжоўвае. З раніцы кормяць сніданкам, а ўвечар вас чакае вячэра. Дарэчы, усё гэта ўваходзіць

у кошт пражывання. А абедцаць можна ў каледжы – каштуе гэта прыкладна 5 фунтаў (\$6,5).

Але калі студэнт імкнецца да самастойнасці, ён можа арандаваць пакой у кампусе. Гэта будзе даражэй (3500 фунтаў, ці \$4550, у год), бо сілкавацца прыйдзеца самому. Асобная кватэра – гэта яшчэ даражэй, ад \$325 у месяц (мая пляменніца ў Маскве за пакой плошчы 700 далаўраў на месяц).

Няслушна думаць, што ірландскія студэнты толькі і робяць, што сядзяць крукам над падручнікамі: напрыклад у Trinity College дзейнічае каля 50 спартовых секцый, ад крыкету да ірландскага футбола, а неспартыўных кружкоў і розных грамадстваў яшчэ больш.

Ну і, вядома, самая галоўная забаўка – гэта знакамітыя ірландскія пабы, якія ў Дубліне знаходзяцца літаральна на кожным кроку. Тут можна спакойна пасядзець і, не спяшаючыся, пацягваючы Guinness, падумаць пра хуткія іспыты, а заадно і памарыць пра свае бліскучыя перспектывы.

ЕС УХВАЛІЎ МЕРЫ ВІРАТАВАННЯ ЕЎРА

Еўрасаюз не атрымаў згоды лідараў усіх 27 краін на ўнясенне зменаў у базавую дамову ЕС, але атрымалася ўхваліць непасрэдня меры віратавання еўра ў кароткатэрміновым плане, а ў доўгатэрміновым краіны ЕС пагадзіліся скласці бюджэтны пакт для зоны еўра, у які ўвойдуць 23 краіны.

У ствараны бюджэтны пакт увайдуць 17 краін зоны еўра і яшчэ 6 дзяржаў Еўрасаюза. Як паведаміў у пятніцу пасля ночы перамоў у Брусэлі старшыня Еўрапейскай Рады **Херман ван Рампей**, гэта новая адукацыя ў ЕС будзе створана шляхам міжурадавай дамовы. Бюджэтны пакт прадугледжвае новыя бюджэтныя правілы, якія будуць мець "канстытуцыйны характар ці аналагічныя прававыя рамкі", сказаў кіраўнік Еврасавета. Працэдурны, якія тычацца празмернага бюджэтнага дэфіцыту, стануць "больш аўтаматычнымі". Праекты бюджэтаў павінны будуць прад'яўляцца Еўрапейскай камісіі, адзначыў Херман ван Рампей.

Дамова пра Еўрасаюз зменам не падвергнецца.

У якасці тэрміновых мер дасягнута згода пра вылучэнне краінамі ЕС 200 млрд. еўра дадатковых рэсурсаў. Саміт таксама ўзгадніў запуск у ліпені 2012 г. Еўрапейскага механізму стабільнасці.

Падчас дыскусіі на саміце лідарам таксама атрымалася дамовіцца пра аб'ём сталага антыкрызіснага фінансавага механізму ЕС (European Stability Mechanism, ESM), які будзе запушчаны ў будучым годзе. Мяркуецца, што фонд будзе размяшчаць 500 млрд. еўра.

Па звестках The Wall Street Journal, канцлер ФРГ **Ангела Меркель** выказалася супраць падавання ESM банкаўскай ліцэнзіі.

Удзельнікі саміту таксама пагадзіліся вывучыць ідэю пра падаванне краінамі крэдытаў Міжнароднаму валютнаму фонду на двухбаковай аснове, каб пашырыць яго магчымасці ў дапамозе еўразоне, піша The New York Times. Па словах крыніц, краіны еўразоны маглі б падаць такім чынам крэдыты на 150 млрд. еўра.

Частка ЕЦБ **Марыё Драгі** ў чацвер даў зразумець, што ЕЦБ не мае намер нарошчваць аб'ёмы куплі дзяржаўных аблігацый, каб стрымаць распаўсюд крызісу. Ён таксама не падтрымаў ідэю, каб цэнтральныя банкі маглі падаваць крэдыты сваім урадам праз механізмы Міжнароднага валютнага фронда, нагадаўшы, што статут ЦБ забараняе яму фінансаваць выдаткі ўрадаў.

Удзельнікі рынка нейкі час лічылі, што ЕЦБ пойдзе на агрэсіўныя інтэрвенцыі на рынку еўрапейскіх аблігацый, як толькі краіны еўразоны дамовяцца пра далейшую эканамічную і бюджэтную інтэграцыю. М.Драгі фактычна адпрэчыў магчымасць такога развіцця падзей, што стала для рынкаў халодным душам.

Такія дзеянні могуць увайсці ў супярэчнасць з дзейным у ЕС дамовай.

Але, як заявіла Ангела Меркель, праблемы еўразоны нельга імгненна вырашыць нейкай адной мерай, якой бы сур'ёзнай і машабнай яна ні была, выйсце з крызісу "запатрабуе доўгіх гадоў напружанай працы".

У еўразону ўваходзяць: Аўстрыя, Бельгія, Нямеччына, Грэцыя, Ірландыя, Іспанія, Італія, Кіпр Люксембург, Мальта, Нідэрланды, Партугалія, Славакія, Славенія, Фінляндыя, Францыя і Эстонія.

FINMARKET.RU

БОЛЬШИНСТВО ДЕТЕЙ В ЕВРОПЕ ПРОЖИВАЮТ В ПОЛНЫХ СЕМЬЯХ

Три четверти детей в Европейском Союзе проживают в полных семьях с обоими родителями.

По данным Евростата на 2008 год, 74 процента детей воспитывались в официально зарегистрированной семье с двумя родителями, 14% жили с одним из родителей, еще 12% жили с родителями, не оформившими официально отношения, то есть проживающими в гражданском браке.

Больше всего семей, где двое родителей воспитывают ребенка, зафиксировано в Греции (92%) и на Кипре (89%). В Швеции и Эстонии, напротив, доля таких детей самая низкая и составляет по 54%.

В то же время в Ирландии, Латвии (по 23%), а также Англии и Эстонии (по 21%) наибольшее распространение получил формат воспитания детей одним из родителей. irgo.org.ua

У ІНДЭКСЕ КАРУПЦЫІ У БЕЛАРУСІ 143 МЕСЦА

Разам зь ёй яго дзеляць Азербайджан, Нігерыя, Маўрытанія і Расея.

Арганізацыя Transparency International абнародавала г.зв. індэкс успрыняцця карупцыі (Corruption Perceptions Index, CPI), паводле якога кожнай са 183 краінаў, узятых для аналізу экспертамі, вызначаецца месца ў рэйтынгу.

Так, у індэксе карумпаванасці найбольш высокае, першае месца, што азначае мінімальны ўзровень карупцыі, займае Новая Зеландыя. На другім – Данія, на трэцім – Фінляндыя. У дзесятку у найменш карумпаваных краінаў таксама ўваходзяць Швэцыя (4 месца), Сінгапур (5), Нарвэгія (6), Галандыя (7),

Аўстралія (8), Швэйцарыя (9) і Канада (10).

Беларусь – на 143 месцы. Разам зь ёй яго дзеляць Азербайджан, Нігерыя, Маўрытанія і Расея. У 2010 годзе Беларусь знаходзілася на 127 месцы.

14-ае месца падзялілі Нямеччына і Японія, на 24 – ЗША, на 25 – Францыя, на 57-ым – Чэхія.

З былых рэспублік СССР найлепшае месца ў Эстоніі – 29. У суседкі Беларусі Польшчы – 41 месца, у Літвы – 50, у Латвіі – 61, Украіна – 152.

Сярод краінаў у канцы сьпісу: Вэнэсуэла – 172, Ірак – 175, Узбэкістан – 177, Паўночная Карэя і Самалі – на апошнім, 182-ім месцы.

Радзьё Свабода

МА ПАТРАБУЕ АД ЛУКАШЭНКІ ЎВЕСЦІ МАРАТОРЫЙ

«Міжнародная амністыя» патрабуе ад Лукашэнкі ўвесці мараторый на смяротнае пакаранне

З такой заявай выступіла 9 снежня на прэсканфэрэнцыі ў Мінску прадстаўнік гэтай праваабарончай арганізацыі **Хізэр Макгіл**.

Сёння яна разам з беларускімі праваабаронцамі перадаасць у Адміністрацыю прэзідэнта больш чым 160 тысяч петыцый з 30 краін з патрабаваннем увесці ў Беларусі мараторый на смяротную кару.

«У кампаніі па ўвядзенні мараторыя ўдзельнічалі самыя розныя людзі, – падкрэсліла Макгіл. – Усе яны падпісалі падрыхтаваныя „Міжнароднай амністыяй“ звароты да Лукашэнкі аб мараторый на прымяненне смяротнай кары».

Смяротная кара ў такім выглядзе, у якім яна рэалізуецца ў Беларусі, не толькі парушае права на жыццё, але і прызнана камітэтам па

правах чалавека ААН катаваннямі для сваякоў асуджаных. «У прыватнасці, сваякам не выдаюць цела, не паведамляюць месца пахавання і вельмі позна паведамляюць аб прывядзенні прыговору ў выкананне», – канстатавала Макгіл.

Паводле яе слоў, нідзе ў свеце не існуе судовай сістэмы, якая была б застрахована ад памылкі.

«Ёсць небяспека, што прыгавораныя да смерці Канавалаў і Кавалёў не з'яўляюцца сапраўды вінаватымі. Гэта мы бачылі і падчас судовага працэсу над імі, калі нават пацярпелыя сумняваліся ў іх віне. Таму мы просім Аляксандра Лукашэнку памілаваць асуджаных і ўвесці мараторый на смяротную кару ў Беларусі», – заявіла прадстаўнік «Міжнароднай амністыі».

БелатААН

НЕ БЫЛО СКААРДЫНАВАНАЙ СТРАТЭГІІ

Турб'ёрн Ягланд: «У эўрапейцаў не было скаардынаванай стратэгіі па Беларусі»

«Эўропа зрабіла недастаткова захадаў супраць прыгнёту апазыцыі ў Беларусі», – такога меркавання прытрымліваецца генэральны сакратар Рады Эўропы, старшыня Нобэлеўскага камітэту нарвэжац **Турб'ёрн Ягланд**. У размове з DPA ў Страсбуры Ягланд адзначыў, што ў дачыненні да Беларусі ў эўрапейцаў не было скаардынаванай стратэгіі. Гэта, у тым ліку, тычыцца і стаўленьня да падзеяў 19 снежня 2010 года – жорсткага здушэння ўладамі нязгодных з

фальсыфікацыямі на прэзідэнцкіх выбарах.

Паводле генэральнага сакратара РЭ, «гэта вельмі жудасна, што ў цэнтры Эўропы дзейнічае такая жорсткая дыктатура», а таксама існуе смяротнае пакараньне. Сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі стане адной з галоўных тэмаў на парадку дня для эўрапейцаў ў 2012 годзе, адзначыў Турб'ёрн Ягланд. Генэральны сакратар Рады Эўропы лічыць, што рана ці позна Беларусь будзе прынятая ў гэтую арганізацыю, сябрамі якой ёсць 47 краінаў. Аднак найпершая ўмова для Менску – гэта адмена смяротнага пакараньня.

Радзьё Свабода

РАСЬСЬЛЕДАВАЦЬ УСЕ ВЫПАДКІ КАТАВАНЬНЯЎ

Камітэт ААН настойвае на расьсьледаваньні ўсіх выпадкаў катаваньняў у Беларусі

Пра гэта гаворыцца ў апублікаваных рэкамінацыях Камітэта ААН супраць катаваньняў, якія складзены паводле вынікаў адмысловых слуханьняў па сытуацыі ў Беларусі.

Падчас слуханьняў 11 і 14 лістапада ў Жэнэве камітэт абмеркаваў сытуацыю ў Беларусі і заслухаў два даклады: урадавы – аб выкананьні Беларускаю Канвэнцыі ААН аб забароне катаваньняў і іншых відаў жорсткага і бесчалавечнага абыходжаньня, а таксама альтэрнатыўны, складзены праваабаронцамі.

Камітэт таксама рэкамінадуе афіцыйнаму Менску забясьпечыць усім зьняволеным доступ да асноўных прававых гарантый з моманту іх затрыманьня, у тым ліку права на неадкладны доступ да адваката, на абсьледаваньне незалежным лекарам, на магчымасьць зьвязацца з сям'ёй.

Камітэт таксама рэкамінадуе забясьпечыць хуткую рэгістрацыю ўсіх затрыманых людзей і доступ да гэтай базы дадзеных іх сваякоў і адвакатаў.

Дзяржава – удзельніца Канвэнцыі ААН па прадухіленьні катаваньняў павінна ажыццяўляць маніторынг выкананьня заканадаўства, якое абавязвае ўсіх прадстаўнікоў праваахоўных органаў, якія знаходзяцца пры выкананьні, улучна са спэцназам і супрацоўнікамі КДБ, насіць апазнавальныя знакі, гаворыцца ў рэкамінацыях.

Камітэт рэкамінадуе ўладам забясьпечыць расьсьледаваньне выпадкаў зьнікненьня людзей, у прыватнасьці **Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара, Анатоля Красоўскага і Зьміцера Завадзкага.**

Варта таксама ўсталяваць незалежны і эфэктыўны мэханізм, які спрашчае падачу скаргаў у дзяржорганы ахвярамі катаваньняў або жорсткага абыходжаньня, у тым ліку мэханізм мэдычнага агляду. Пры гэтым неабходна забясьпечыць на практыцы абарону тых, хто падае скаргі, ад любога віду жорсткага абыходжаньня або запалохваньня.

Камітэт рэкамінадуе ўладам разгледзець магчымасьць стварэньня незалежнай і бесстаронняй камісіі па правах чалавека

ў складзе прадстаўнікоў дзяржаўнага і недзяржаўнага сэктара, якая мела б эфэктыўныя паўнамоцтвы.

У рэкамінацыях таксама ўказана на неабходнасьць адхіленьня ад выкананьня сваіх абавязкаў асоб, падазраваных ва ўжываньні катаваньняў, на тэрмін расьсьледаваньня, асабліва калі ёсьць рызыка таго, што яны могуць перашкаджаць расьсьледаваньню.

Камітэт ААН рэкамінадуе прадставіць вынікі расьсьледаваньня па меркаваных правапарушэньнях, у тым ліку па справах кандыдатаў у прэзыдэнты на выбарах 2010 года **Алеся Міхалевіча, Андрэя Саньнікава, Уладзімера Някляева,**

актывістаў іх штабоў **Аляксандра Атрошчанкава, Натальлі Радзінай і Маі Абрамчык,** а таксама па шматлікіх скаргах з нагоды непрапарцыйнага прымяненьня сілы спэцназам на плошчы Незалежнасьці 19 сьнежня года 2010. Прапануецца правесці расьсьледаваньне па справах адвакатаў, якія прадстаўлялі інтарэсы затрыманых у выніку падзеяў 19 сьнежня 2010 года і пасля былі пазбаўленыя ліцэнзій.

Паводле камітэту, варта таксама прыняць усе меры для забесьпячэньня абароны

праваабаронцаў і журналістаў ад запалохваньня або гвалту, для апэратыўнага, бесстаронняга і дбайнага расьсьледаваньня і пакараньня за такія дзеі.

Уладам рэкамінавана праінфармаваць камітэт аб выніках расьсьледаваньня меркаваных пагрозаў і перасьледу з боку ўладаў у дачыненні да праваабаронцаў і журналістаў, у тым ліку **Ірыны Халіп і Андрэя Пачобута,** старшыні "Беларускага Хэльсынскага камітэта" **Алега Гулака** і лідэра "Вясны" **Алеся Бяляцкага.**

Беларусь, адзначаецца ў рэкамінацыях, павінна прыняць усе неабходныя меры для паляпшэньня ўмоў утрыманьня асобаў, асуджаных да сьмяротнага пакараньня, а таксама забясьпечыць ім аказаньне ўсіх відаў абароны, прадугледжаных канвэнцыяй. Уладам Беларусі таксама рэкамінавана разгледзець магчымасьць адмены сьмяротнага пакараньня.

Радзьё Свабода

«**РУХ у Еўропу**» – грамадска-палітычная газета. Выдавец – Віцебская абласная арганізацыя ПАГА «Рух за Свабоду». Выдаецца нерэгулярна. Наклад – 299 асобнікаў. Рэдактар – Сяргей Салодкін. Вёрстка – Сяргей Солідны. Надрукавана на прыватным абсталяваньні на свае сродкі і з дапамогаю адзінадумцаў.
http://kamunikat.org/ruch_u_europu.html